

A TEMETŐ HUMORA

KI A HALOTT?

Igen népszerű primás volt Zentán a két háború között Zsadányi Laji. Senki olyan szívhez szólóan nem tudta kezelni a nyirettyút, mint ő. A szakma igazi mestere volt, akire föfelé nézett minden muzsikus cigány. Sajnos, nemcsak hegedülni – inni is jól tudott... Fiatalon, élete delén húzta el nótáját az enyészet csontkezű hegedűse.

A halott primás tiszteletére óriási temetést rendeztek a hozzátartozói. Fölvonult a környék minden valamirevaló hegedűse, de eljöttek a vég-tisztességre a zentai polgárok is igen szép számban. A gyászoló tömeg sorában megjelent többek között egy közismert ügyvédnek a felesége is, aki divatos ruhájával, tollas kalapjával, összecukható nyeles szemüvegével igen nagy feltűnést keltett. Fittyet hányva a kötelező kegyeletnek, a dáma ide-oda sétafikált a tömeg között, miközben lornyonját folyton-folyvást a szeméhez kapva szemlélődött. Annyira túlzásba vitte az érdeklődést, hogy ezt már a gyászolók is megsokallották, mert a bögös épésen megjegyezte:

– No, né' da, hogy fővág! Tán asz' 'iszi, hogy ű a halott?!

TESTÁMENTUM

Halódott az egyik Tisza menti községben a családfő.

Gyermekei könnyezve állták körül a betegágyat, csendben siratták apjukat, hiszen már sehogyan sem volt. Tiszta perceiben az öreg is érezte a végóra közeledtét, ezért hát elüzentetett a tanító úrért, merthogy testálni, azaz végrendelkezni akart...

Jött is hamarosan a „mester”, s az apa „jó lelkiismerettel és elkészült elmével” hagyatkozni kezdett. Annak rendje s módja szerint elsorolta, mit hágy a fiainak, mit a leánygyerekeknek, sőt még arra is volt gondja, hogy figyelmeztesse őket: a sógor nem hozta vissza a múltkor eltolt talicskát, a gurgulya meg kint maradt a tanyán a komáéknál, s hogy a végszomszéd is tartozik még ennyivel meg ennyivel...

Az utódok megilletődve és hálálkodva néztek össze:

– Ó, az Isten áldja meg! Milyen gondos apa volt világeletemben! Még most is ránk gondol, velünk törődik...

Közben a beteg, hogy tiszta lélekkel menjen az Úr elé, még hozzátette:

– Ne feledkezzetek meg arrul sem, hogy ennek meg ennek én is adósa maradtam az őszi árpa árával!

Újból összenéztek a jussolók, és az egyik menyecske-lány odasúgja a testvérbátyjának:

– Szegény apánk! Má' megest fé'rebeszél!

PANNA NÉNI MEGHAL

Halálán volt Panna néni, az egyik ismert alvégi öregasszony. Híre kelt gyorsan a haldoklásnak, s összeszaladtak a szomszédok, főleg az asszonyok, hogy ha még lehet, váltsanak egy-két szót, mondjanak valami biztatást, vigaszt a messze indulónak. De a beteg már nagyon az utolsóban volt, és hiába szóltak hozzá, semmi visszhang nem jött tőle. Siratni nem siratták, mert a néphit szerint, ha a haldokló már az utolsóban van, nem szabad körülötte hangosan keseregni, mert fölsírják, s akkor aztán még néhány napig elkínlódhat szegény.

Hogy a lélek könnyebben elváljék a testtől, az egybegyűlt asszonyok azt tanácsolták a férjnek, hogy gyűjtson szentelt gyertyát, és azt helyezze a beteg kezébe. Meg is gyűjtotta szegény férj a gyertyaszentelő ünnepén felszentelt viaszgyertyát, de mivel maga is meg volt illetődve, meg hát ügyefogyott is volt az istenadta, bizony, alaposan megsütötte a haldokló keze fejét. A beteg fölérzett a kínra, s látva a gyertyával matató tétova embert, kihez amúgy sem fűzte sok gyöngédség az életben, kinnal ráfordedt:

– Te marha, te!

Földerült erre az öreg magyar képe, s ügyet se vetve a majdnem túl-
világról jött gorombaságra, a látogatók felé fordult:

– Hallottátok? Megismert!

EGY KIS NEGYEDÓRA ALATT...

Kalapját forgatva, bús ábrázattal állított be egy fiatal földműves a községi anyakönyvi hivatalba.

– Halottat gyűttem vóna jelenteni.

– No? Kicsodát? – érdeklődött az anyakönyvvezető.

– Az édesapám halt meg, szegény – érzékenyedett el a fiatal gazda.

– Meghalt? – csodálkozott el a tisztviselő, aki jól ismerte a megboldogultat. – Mi történt?

– Tegnap este, úgy kisébbsen vót, a kisházbul kiszólt édesanyám, hogy menjek má' be, mer' a tata a halálán van; az istállóbul meg az asszony szaladt kiabálva, hogy ellik a tehén. Azt se tudtam, mé'k lábomra álljak: apámhó menjek-e, vagy a tehénhó szaladjak. De aztán – hál' Istennek! – egy kis negyedóra alatt mind a kettőn átestünk szerencsésen...

KI HAL MEG?

Halódott a Tóparton az öreg gazdáné, s a nagy út előtt hagyatkozni kívánt.

Gyermekei egy fiatal ügyvédet hívtak a betegágyához, aki írásba foglalta a szüle végakarátát.

Munkája befejeztével az ügyvéd éppen menni készült, amikor a beteg erőlködve felemelte kezét, s visszaintette:

– Ügyvéd úr – rebegte alig érthetően –, ha maga meg talána halni, akkor én ugyan kitől kapom meg a végrendeletet, ha szükségem lenne rája?

*

Egy családjától megunt és kinézett öregasszony tengődött valamelyik unokája házában lent az Alvégben. Öreg volt már, jóval túl a kilencvenen, és akárcsak a halál, a gyermekei is megfélekedtek róla. Mivel kosztot is csak hébe-hóba nyújtottak neki, legtöbbször a maga szegénységén tengett az árva. Nem akart a házbeliék terhére lenni, ezért inkább fiatal és jólelkű szomszédasszonyát kérte meg olykor, hogy hozzon neki ezt-azt a boltból, patikából. Különösen a TONICUM nevű vitaminos szirupot kedvelte, amelyről úgy vélte, „az tartja még benne egyedül a lelket”.

Nagyon hálás volt a neki tett szívességekért. Egy alkalommal is e szavakkal köszönte meg előzékeny szomszédasszonya emberségét:

– Jaj, édes Franciskám, még oda vót a patikában, úgy elsopánkodtam itt magamban, hogy mondom: Istenem, Istenem, ugyan ki is vesz majd nekem orvosságot, ha maga mán nem lesz...

*

Kapás bácsi – nyugodjék! –, a zentaiak pár éve elhunyt matuzsáleme még utolsó évében is elcsoszogott a beltéri templomba, pedig – mint mondják – közelebb állt a százhoz, mint a kilencvenhez.

Egyszer, amint éppen befelé tartott a litániára, utolérte őt a volt Dózsa iskolánál egy 20–25 évvel fiatalabb ismerőse. Szóba elegyedtek. Alig léptek azonban néhányat, Kapás bácsi lemaradt.

– Péter – szólt társa után az öreg –, várjál, ne siess úgy!

– Gyükken, csak gyükken, szaporábban! – biztatta Péter bácsi az öregget, de azért bevárta.

Megint együtt haladtak néhány házat, de az öreg Kapás újból elmaradt vagy két-három lépéssel. Így társalogtak a Tyúkpiacig, ahol aztán Kapás bácsi ezzel fejezte be a dialógust:

– Hallod, Péter, majd meglátom én huszonöt év múlva, hogy akkor is ilyen fürge leszel-e, mint most!

*

Öreg földműves házaspár ül az őszi verőfényben. Beszélgetnek. Derűs öregség áll mögöttük, egészségesek, csak a múltó évek havazták be a hajukat, az elmúlást még távolinak érzik, de azért azzal is számot vetnek.

– Te, Illés – mondja a feleség –, ha valamelyikünk mégis előbb talána meghalni, mint a másik, én akkor tán kimék a tanyára, hogy ne maradjak egyedül ebbe a süket házba.

*

Tisztviselő házaspár. Még munkaviszonyban, de azért már közel a nyugdíjhoz. Éppen azt latolgatják, kinek mennyi lesz a nyugdíja. Kiderül, hogy a férjé tetemesen fölözi a hitvesét, s a feleség a világ legtermészetesebb hangján mondja:

– Én úgy gondolom, ha netán egyikünk meg talána halni, akkor én a te nyugdíjadat választanám. Mit szólsz hozzá?

*

Fészekből időnap előtt kipottyant kölyökcsókát fogott az egyik kucskai iskolásgyerek. Hazavitte, és játszogatott vele kinn az udvaron.

Az őszi verőfényben ott göthölt és melegedett az istálló oldalánál a gyerek nagyapja is. Öreg volt már, nyolcvan-egynéhány éves, hajlott, mint a szomorúfűz ága. Idegesítette a madár folytonos kiabálása, s ezért rászólt az unokára:

– Ugyan mi a kórságot akarsz azzal a madárral, te? Mér’ vertyogtatod?

– Tudja mi ez, öregapám? Csóka!! – világosította föl a gyerek a nagyapját. – Ez elél ám száz évig is!

– Tán csak nem? – nézett nagyot az öreg, majd meggyőződéssel hozzátette: – No, arra rálesek!

HALOTTRÓL VAGY JÓT...

Halotti torra látta vendégül a gyászolókat az özvegy feleség. A torban természetesen a megboldogultról beszélgettek. Mindenkinek volt róla egy-egy jó, dicsérő szava, mert ugye, a szólás is azt tartja, hogy a halottról vagy jót, vagy semmit.

Hogy az özvegy se maradjon ki a halottat dicsérő megemlékezők közül, így sóhajtott fel:

– Szegény jó uram, de sokat megvert életében!

MEGVIGASZTALTA...

Halódott egy öreg magyar lent Kukucsában.

A betegség kezdetén kuruzslóhoz járt, majd ágynak esve, valami kenőasszony látogatta. Végtére is csak doktort hívtak hozzá, de már nagyon látszott, hogy egyedül a jó Isten annak az orvosa. Sápadt volt szegény, mint a napon sült málé, csak hervadt, száradt össze, tudta a család, hogy nem sokáig húzza.

Utolsóban volt már, amikor rokonok, ismerősök jöttek a házhoz, hogy búcsút vegyenek a messzire készülődőtől.

Többek között beállított az öreg egykori legénycimborája, aki katona komája is volt egyben. Bement a beteghez, és leült az ágya mellé.

– Hogy vagy, Jóska? – érdeklődött.

– Hát... Vagyok... – szólt a beteg elhaló hangon.

Beszélgettek, azazhogy inkább csak a beteglátogató mondta, aki hogy lelket öntsön a halódóba, vigasztalni kezdte:

– Hallod, komám, ahogy így elnézlek, nem is vagy te olyan beteg, mint ahogy azt mondják!

A beteg, ki már félábbal a sírban volt, erre csak bágyadtan legyintett a dunna fölött, hogy... tudja ő, nem sokáig nyomja már az ágya szalmáját. Gyenge hangon még azt is hozzátette:

– Sokan vannak... odakint! – intett fejfel a konyhában halkán beszélgető látogatók felé.

Ám a koma győzte biztatással.

– Kilábolsz te ebből a nyovolyából, meglásd! Talpra állsz hamarosan, 'szen látom én, hogy ha fekszől is, a szemedből csupa élet néz ki. Gyűssz te még énhozzám beteget látogatni...

– Gondolod? – kapaszkodott a beteg a szalmaszálba.

– Persze hogy gondolom! Mulatunk mink még együtt a Hanyattlőki-be', biztos vagyok benne!

S látva a kornyadozó cimbora átmeneti megkönnyebbülését, a koma kászálódott, vette a botját, hogy induljon.

– Hová sietsz? Ne menj még! – marasztalta volna bágyadt hangon a beteg.

– Maradnék én, komám, nagyon szívesen, de tudod, mennem köll a nászomékhoz, ki a Tópartra, mer' az is ilyen dögvőráson van, mint te, osztán hát őtet is szeretném ilyen szépen megvigasztalni, mint ahogyan téged.

GYÁSZOL A VEJKÓ...

Tehetős, de nehéz természetű öreg gazdáné hunyta le szemét a Tóparton.

Halála előtt, amikor már látszott róla, hogy nem sokáig pislákol benne az élet, végrendeletet tett, és jó lelkiismerettel, elkészült elmével testálta családjára a vagyonát, kinek-kinek az érdeme szerint.

Bár a régiek azt vallották, hogy „a jó halottnak már semmi baja sincsen”, a familia azért mégis szép temetést akart, olyan nagygazdasosat. Ezért hát a két legügyesebb és a hivatalos helyekre is bejáratos vőt bízták meg a temetés körüli tennivalók intézésével. El is jártak azok ott, ahol kellett: az orvosnál, papnál, kántornál, harangozónál, s végül a temetkezési vállalkozónál kötöttek ki. Megrendelték a koporsót, szem-

fődelet, a koszorúkat meg a többi szükséges kelléket. Már éppen indulni akartak, amikor a temetkezési vállalkozó utánuk szólt:

– Jaj, lássák, a gyászszalagot meg majd el is felejtettem... Milyet parancsolnak?

A két vejkó tanácstalanul bámult egymásra, de a koporsós kisegítette őket:

– Nézzék, van itt kétfajta szalag is! Az egyik szélesebb, a másik keskenyebb. Ha nagyon kedves volt a megboldogult, olyankor általában a szélesebből szokás vásárolni, ha meg nem állt annyira közel a szívükhöz, akkor tán a keskenyebbet ajánlom.

A gyászoló vők egyike, akire borissza természete miatt a legjobb akarral sem lehetett ráfogni, hogy túlságosan közel állt volna az anyósa szívéhez, így vetett véget a vásárlásnak:

– Nem köll más semmi! Gyűkken' sógor! Van otthun egy nagy guriga fekete cérna, futja abbul az egész rokonságnak!

VEJKÓ A TEMETÉSEEN

Zsémbeskedő, házsártos öregasszonyt temettek a felsővárosi temetőben. Amíg élt, sokat pörlekedett a menyével meg a vejeivel, de azért nem mondhatni, hogy nem adták meg neki a végtisztességet. Szép temetést rendeztek a tiszteletére, nem afféle karingeset, hanem palástosat, ministránsokkal, a kántor meg szívhez szóló búcsúztatóban minden ija-fijától elbúcsúztatta, megríkatva valamennyit. Szem nem maradt ott szárazon.

A szertartás végén, amikor a sírásók már a hantoláshoz fogtak, előbb a pap, majd a gyászoló örökösök is egy-egy göröngyöt dobtak a koporsóra, hogy könnyebb legyen a halottnak a föld. (Mások szerint, hogy vissza ne járjon.)

Az egyik vejkó azonban, akivel a megboldogult egész életén át keresztnyűgben állott, göröngy helyett valami fehér port hintett a sírgödörbe.

– Megbolondultál? – súgta oda a sógorok egyike. – Lisztet szórsz anyósd után a sírjába?

– Nem lisztet szórtam én, testvér!

– Hanem?

– Szódabikarbónát.

– ?!?!

– Hogy könnyebben elemészthesse szegényt az anyaföld.

SZOMORÚ HALÁL, DE MEGVIGASZTALTÁL!

Még a nagy háború előtt történt, hogy az egyik módosabb tanyai gazda, belefáradva a mezei munka gondjaiba, öregségére beköltözött a feleségével Zentára. A tanyát és a hozzája tartozó földbirtokot – haszonélvezettel – átengedte a fiának, aki régi paraszthagyományként családostul ott élt és dolgozott egy kenyéren kint az öregekkel. A szülőknél vénségükre jól jött a kényelmesebb városi életmód, s a fiatalok is jól jártak, mert annyi várakozás után végre valahára ők is „a maguk szegényei” lehettek. Amíg ugyanis egy karra dolgoztak, minden bevétel az apa kezébe folyt, a ládafia kulcsát is ő tartotta a markában, s a napamasszony sem engedte ki a kezéből a fakanalat, csak dirigált a menyecskének. A fiatalasszony végezte a házi munkák nehezebbjét: a kenyér- és kalácsütést, mosást, vasalást, baromfinevelést, jószágellátást – az anyós legföljebb belesegített.

Igaz, a kikötött járadékot (amit errefelé kommciónak mondtak a régiiek) igen pontosan kellett szállítani, tekintet nélkül arra, hogy aszályos vagy éppen vizes volt-e az esztendő. Vállalták mégis, csak hogy minél előbb a saját lábukra állhassanak.

Ha ki is látogatott beköltözés után az öreg gazda (csépléskor vagy olyankor, ha más egyéb sürgős elvégeznivaló adódott a tanyán), a gazdaság irányításába: hogy mikor mi kerüljön a földbe, kit fogadjanak béresnek, már nem szólt bele, ebből most már a fia parancsolt.

Az apai tekintély azonban megmaradt továbbra is töretlennek. Ez kitetszett abból az esetből is, hogy mikor egy ízben valami szóváltásból kifolyólag a fiatal gazda a szülői háznál találta megfenyíteni a feleségét, ezen való felháborodásában az apa bottal verte meg felnőtt fiát, aki védekezés helyett kushadó vállal csak ennyit mondott:

– Üssik keed, édesapám, csak üssik!

Ez a függés és tekintélytisztelet egészen az öreg haláláig tartott, aki szegény, nem sokáig volt városiak, mert ágnak esve hamarosan meghalt. Nagy sírás közepette temették el, meg is gyászolták tisztességgel, de az élet ment tovább...

A haláleset után néhány héttel a fiatal gazdáné így válaszolt keresztanyjának kérdésére, hogy hogyan élnek:

– Köszönjük, körösztantanyám, megvagyunk. Most már jóval könnyebben, mint egy hónappal ezelőtt!

– Hogyhogy? – kíváncsiskodott a tanyasi rokon.

– Hát, tudja, a szomorú halál nagyon megvigasztalt bennünket, mert apósom – Isten nyugosztalja! – meghalt szegény, így osztán – hála legyen! – most már csak fél komenciót kell hazavinni anyósomnak Zentára!

DÍSZES TEMETÉS

Gózon István préposthoz a századfordulón bement egy tóparti parasztember, akinek meghalt az anyósa. Az illető, afféle gangos és rátarti paraszt lévén, díszes temetést akart, mutatósat, mert ha öt koronát sajnált is az orvostól, ezret szívesen rááldozott a temetésre.

Elsorolja annak rendje s módja szerint, hány papot akar, hány ministránszal, milyen ruhában, miféle szertartással stb. Többek között kiköti, hogy Gózon a préposti süvegét is tegye fel a temetés alkalmával.

– Semmi akadály, barátom. Semmi akadály – mondja a főpap. – De az 25 koronával megdrágítja a temetési költségeket.

– Hű, a' sok lesz! – vakarja a fejét a paraszt, aki már eddig is borsosnak találta a temetési árjegyzéket, s most alkudni akart. – Nem lehetne valamivel ócsóbb? Mondjuk... 20 korona?

– Mit? – önti el az indulat a prépost urat. Berohan a sekrestyébe, kihozza a díszes süveget, s az ámuló paraszt fejébe nyomva rárivall:

– Maga mennyiért menne végig a főutcán ebben a maskarában?

– Én? Izé... Semmi pízé', réfost úr, semmi pízé'!

– No hát akkor tőlem mért sajnálja azt az öt koronát? Miért garasoskodik?!

